

bliver fastsat til en bestemt Afgift, hvilken jeg ikke tror at der kan være nogen Vanskelighed ved at faae lignet, da jo Communalbestyrelserne ere vante til at ligne efter Formue og Veilighed. Jeg kan ikke være enig i, hvad der er udtalt, at denne Afgift kunde komme til at blive lignet paa Grunden; thi det vilde være en Umulighed, saa at dette Argument, som er brugt imod Aflysningen, maa antages at maatte bortfalde. Jeg vilde meget have ønsket, at det Forslag, der er frenkomet, havde sagt, at Offret skulde afløses uden Hensyn til, om Familiefædrene eller hvem som helst fordrede det. Jeg tror, at det vilde være i Geistlighedens og meest i Geistlighedens Interesse. Jeg tror ikke, at dette Forhold nu mere passer, siden at Tienden er bleven afløst, thi dermed er det patriarchalske Forhold forsvunden. Saalænge Præsten talte paa Marken, var hans Interesse lig med Tiendehvernes; da glædede han sig, naar det var et frugtbart Aar. Jeg vil ikke sige, at Præsten ikke ogsaa skulde glæde sig nu ved et frugtbart Aar, men naar Tienden skal betales efter Capitelstarten, ligger det i Præstens Interesse, at denne er saa høi som muligt, men det forenes ikke med et frugtbart Aar. (Stemmer: Jo!). I Reglen ikke. De ærede Medlemmer, som ere Landmænd, vilde vistnok bevidne, at man hellere vil have et frugtbart Aar med lave Priser end et ufrugtbart Aar med høie Priser. Det er ikke forbeelagtigt for Landmanden at have høie Priser og et ufrugtbart Aar. Det følger heraf, at Præstens og Tiendehvernes Interesser ere modsættende. Jeg mener derfor, at fra det Dieblit af, at der er rokket ved dette patriarchalske Forhold, kan Offret ikke blive ved at bestaae, thi Offret bliver ikke betragtet som en Velvilligheds Sag mod Præsten, han faaer det tværtimod som en Tvang, som Noget, han skal have, og naar man vil vise Præsten en Velvillie, kan det vistnok stee paa mange andre og smukkere Maader end ved at bringe ham de Par Skilling. Offret bliver endog ofte brugt til at vise sin Misfor nøielse, sit Had, om jeg saa maa sige, mod Præsten, og hyppig meget ufortjent. Det er ikke nok, at der bliver sagt, at Præsten skal være en mild og eftergivende Mand, han skal ogsaa undertiden være en streng Mand, men

det fatter Menigheden ikke, at naar Præsten er streng, handler han til dens Bedste. Jeg har havt Exempler paa, at Offret er blevet brugt som en Gævn, idet der er givet Præsten et ubetydeligt, ja jeg kan næsten sige uanstændigt Offer; det er vist Noget, som Enhver vil indrømme er Tilfældet, og jeg tror derfor, at det var hensigtsmæssigt, især i en Lov som denne, der sætter Præsten paa fast Gage, ikke at beholde en usikker Indtægt, som endnu skal være en Hovedindtægt for ham. Saavidt jeg husker, gjorde den høitærede Minister ved Sagens Forelæggelse den Bemærkning, at Kaldene ikke vare nivellerede, men at der skulde være nogle store og andre smaa. Nogle af dem skulde beholde en vis Størrelse, fordi Menighederne i de Kald, der have havt store Indtægter, ikke vare vante til at have en Præst, der traadte op under saadanne Forhold, som de Menigheder, som vare vante til at see deres Præster leve i temmelig ringe Aar. Det opfattede jeg saaledes, at den høitærede Minister meente, at Præsterne i de større Kald ikke behøvede at være saa nøiesende, idet deres Indtægter af Tienden vare saa store, at de kunde betragte Offret som en ligegyldig Sag. Naar det nu imidlertid i Loven er bestemt, at Offret skal være en Hovedindtægt — ved nogle Kald skal det næsten være Halvdelen af Indtægten — saa vil jeg henstille, om ikke en Præst, naar han fik et Kald, hvor Offret var en Hovedindtægt, vilde være nødt til før at leve at bruge den allerede omtalte Plakat af 1847. Naar det var Tilfældet, saa vil jeg spørge, om den Menighed ikke vilde føle sig meget stuffet, som var vant til, at Præsten ikke havde taget Hensyn til Offeret. Alene af den Grund forekommer det mig at være af Vigtighed, at Offret bliver afløst. Jeg skal derfor, ligesom ved Sagens anden Behandling, stemme for det Underænderingsforslag, der er filliet til § 11, thi det er dog altid Noget. Der er vist ingen Udsigt til, at dette Lovudkast saa snart skulde faae Lovskraft, og naar det er blevet udtalt, at vi altsgevel skulde sige vor oprigtige Mening, maa det vel være for at faae et Materiale for Fremtiden, og saa vilde jeg gjerne have en Udtalelse for, at det er Thingets Mening, at Aflysningen med Tiden skal stee. Jeg vil nu haabe,